

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

11.03.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

[БНР](#)

✓ **Димитър Чобанов: Икономиката ни върви към рецесия**

<http://bnr.bg/sites/horizont/Shows/Current/BeforeEveryone/Economy/Bulgaria/Pages/1103biznes.aspx>

Димитър Чобанов, преподавател в УНСС каза в предаването "Преди всички", че икономиката ни върви към рецесия. Това ще влияе и върху приходите в бюджета и върху цялостната обстановка. Дефицитът в бюджета за първия месец на годината беше над половин милиард лева, което е доста притеснителна ситуация. Приходите не вървят по начина, по който са предвидени. Част от обяснението е, че се промени събирането на данъците, което отлага приходите малко по-нататък в годината, коментира Чобанов.

Във фискалния резерв има критично малко средства. По данни на БНБ са 3,1 милиард лева. Това е трагично малко. Служебният кабинет трябва да поддържа нивото на фискалния резерв - това е условие за стабилността на икономиката. Вземане на кредит в момента трябва внимателно да се обмисли. Какво означава да се увеличават заплатите? Това не може с един еднократен кредит. Тези заплати са за всяка следваща година.

По-важно е държавата да не фалира. Да се ограничат раздутите разходи - текущите разходи. Държавните ведомства да харчат по-малко за издръжка. Да започне да се попълва фискалният резерв.

Трябва да се осигурят условия да има прозрачност как се харчат парите, каза още Чобанов.

Председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България **Васил Велев** смята, че ако тази обстановка продължи, ще се влоши икономическата среда, включително и на износа. Служебният кабинет има шанс, че няма да се кандидатира на предстоящите избори и е предпазен от популизъм. Има възможност да прави това, което трябва да се направи като спазва Закона за държавния бюджет. Да не се подвежда на натиска за увеличение на доходите със заеми. Ако се увеличат пенсиите и бюджетните заплати със заеми - първо няма да има ръст в икономиката, второ - ще се увеличат доходите не на гражданите, а на монополите. И трето - ще се увеличат доходите на чуждите производители, тъй като нашето производство е притиснато. И всички ние ще плащаме лихви по тези заеми.

Интервютата на Таня Милушева с Димитър Чобанов и Васил Велев можете да чуете от звуковия файл.

[amtv.bg](#)

✓ **Неформалното образование ще се признава от 2014 г.**

<http://amtv.bg/news/neformalnoobrazovanie/>

В края на 2014 г. в България ще заработи Система за признаване на неформално и самостоятелно придобити знания, умения и компетентности, разработена и тествана в рамките на проект Нова възможност за моето бъдеще, изпълняван от Министерството на образованието, младежта и науката (МОМН) и финансиран от Оперативна програма Развитие на човешките ресурси.

Това съобщи заместник-министърът на образованието, младежта и науката Милена Дамянова при даването на официалния старт на проекта, съобщи от пресцентъра.

Целта е да увеличи възможностите за придобиване на професионална квалификация на работната сила, което ще повиши нейната пригодност за пазара на труда и ще улесни трудовата мобилност както в рамките на държавата, така и извън нея.

Предвижда се системата за валидиране на компетентности да позволява издаването на документ, който да доказва придобитите извън формалното образование професионални знания и умения, вкл. на работното място, у дома и т.н. По този начин ще се повиши мотивацията в работната сила за поддържане и повишаване на квалификацията, а оттам – повишаване на нейната конкурентоспособност на пазара на труда.

Други предимства на системата ще бъдат: подобряване на процеса по подбор на персонала, постигане на по-висока степен на обективност при оценяването на персонала и кариерното израстване, по-ефективно прилагане на системите за диференцирано заплащане на труда, намаляване на времето и разходите при организиране на надграждащи обучения. Не на последно място, чрез възможността да валидират своите знания, умения и компетентности, заетите в икономиката ще могат да отговорят на редица нормативни изисквания, например, при участие в обществени поръчки или за изпълнение на специализирани дейности, за които се изисква документи.

Предвижда се в рамките на проекта да бъде проучен чуждестранният опит по отношение възможностите за валидиране на знания и умения, придобити по неформален път. Освен това, ще бъде изготвен анализ на необходимостта от въвеждане на системата за валидиране у нас и ще бъдат разработени предложения за нормативното ѝ регламентиране и въвеждане. В рамките на проекта ще бъдат обучени 1 000 консултанти и оценители на професионални

компетентности. Ще бъдат консултирани и тествани 10 000 лица, като на най-малко 1 200 от тях ще бъдат издадени сертификати за притежаваните знания и умения, след полагане на съответния изпит. Анкетно проучване, проведено в периода 15 януари–15 февруари т.г. от МОМН, в партньорство с работодателските организации и синдикатите, показва, че само 35% от заетите упражняват професия, за която имат документ за квалификация. Квалификацията на 43% отговаря частично на изпълняваните трудови ангажименти, а в 22% от случаите заетостта изобщо не съответства на образованието.

В проучването са обхванати 568 лица от цялата страна, работещи в различни икономически сектори и сфери на реализация. 58% от тях декларират, че притежават документ, доказващ техните знания и умения, 29% имат документ само за част от компетенциите си, а 13% нямат документ.

На въпрос Как сте усвоили знанията и уменията, необходими за да изпълнявате настоящите си трудови задължения? 36% от анкетираните отговарят самостоятелно, с книга и/или компютър, 32% са получили съдействие от колеги на работното място, а 31% са се включвали в курсове за повишаване на квалификацията.

93% от запитаните декларират готовност да се явят на изпит за доказване и валидиране на техните знания, умения и компетентности, като за 78% е важно да притежават документ, доказващ професионалните им възможности. Най-често (34,6%) като причина да валидират знанията и уменията си анкетираните изтъкват кандидатстването за работа. На следващо място документът се оказва необходим при кандидатстване за кариерно израстване (23,9%), при атестиране в предприятието (20,8%) или с цел повишаване на трудовото възнаграждение (18,7%).

Системата за признаване на неформално придобити знания, умения и компетентности е насочена към валидиране на професионалните компетентности, но в анкетното проучване много хора са заявили необходимост да валидират познанията си в сферата на науката и изкуството (11,4%), комуникационните умения и работата в екип (28,9%) и др. Партньори на Министерството на образованието, младежта и науката (МОМН) по проекта са редица организации, сред които Националната агенция за професионално образование и обучение, Министерството на труда и социалната политика, Българската стопанска камара, Конфедерацията на независимите синдикати в България, Българската търговско-промишлена палата, Асоциация на индустриалния капитал в България.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ **Заместник-министър на икономиката поема ДКЕВР**

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/03/10/2019265_zamestnik-ministur_na_ikonomikata_poema_dkevrv/?ref=novo24

Заместник-министърът на икономиката и енергетиката Евгения Харитонова е новият председател на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР), като решението е било взето неспрестъпно от правителството в оставка в петък, съобщи правителствената информационна служба. Междувременно пък червеният депутат Михаил Миков постави под съмнение законността на последното решение на ДКЕВР за поевтиняването на тока, тъй като по негова информация подалият оставка председател на ДКЕВР Юлиана Иванова няма диплома за висше образование. Тази информация обаче бе отречена от пресцентъра на регулатора.

Новият стар човек в ДКЕВР

Харитонова, която престоя на поста в икономическото ведомство около десет месеца, се връща обратно в ДКЕВР, чийто член бе до средата на май 2012 г. Тя ще довърши мандата на подалия оставка председател на комисията Юлиана Иванова, който изтича през септември 2014 г. Именно Евгения Харитонова бе тази, която представи кандидатурата на Иванова за председател на ДКЕВР в средата на февруари.

Евгения Харитонова бе зам.-министър с ресор енергетика. Завършила е електроинженерство в Техническия университет в София. Има следдипломна квалификация по програма за управление в икономиката и енергетиката в УНСС и А.Т. Karney (Дания). През 1995 и 1997 г. специализира в Световната банка, а през 1999 г. в PAI и University of Bath, Лондон. През 2003 г. се обучава и в Академията за международна икономика в Берлин.

Професионалната си кариера Евгения Харитонова започва през 1972 г. в "Техенерго" ЕАД. Заемала е и ръководни длъжности в Националната електрическа компания. През 1999 г. е сред създателите на Държавната комисия за енергийно регулиране. От 2010 г. до 15 май 2012 г. е член на ДКЕВР.

Поевтиняването на тока под въпрос?

Подалият оставка председател на ДКЕВР Юлиана Иванова няма диплома за висше образование, което поставя под въпрос законността на решението на регулаторния орган за намаляване на цените на тока, обяви депутатът от БСП Михаил Миков в петък вечерта в предаването "Панорама" на БНТ. Той окачестви Иванова като "поредната калинка" на ГЕРБ.

Назначаването на човек без висше образование в ДКЕВР е в противоречие със Закона за енергетиката, където има изискване членовете на комисията да са хора със завършено висше образование със степен "магистър", каза Миков. По думите му през 1997 г. Иванова е прекратила образованието си в Техническия университет поради слаб успех. Левият депутат настоя за проверка дали е било законно решението на ДКЕВР за поевтиняването на тока, щом председателят на ДКЕВР е бил без висше образование.

От пресцентъра на ДКЕВР обаче отрекоха и пред "Капитал Daily" информацията на Миков. Оттам потвърдиха, че Иванова има диплома за висше образование, но не уточниха от кой ВУЗ и с каква степен. По информация на "Нова тв" Иванова ще покаже дипломата си публично във вторник.

От регулатора отхвърлиха и хипотезата, че при липса на диплома на председателя ще падне и решението за намаляването на цената на тока. Решението е взето колективно от членовете на контролния орган и би било легитимно дори при незачитане на гласа на председателя, уточниха оттам.

Юлиана Иванова наследи отстранения в края на януари Ангел Семерджиев, но дни след назначението си реши да се оттегли заради разкритията, че нейна фирма е продавала незаконно цигари в интернет. В средата на февруари оставки подадоха и останалите членове на ДКЕВР. За тяхната подмяна обаче в петък от правителството не съобщиха нищо. Мнозинството на ГЕРБ в парламента бързаше да приеме поправките в Закона за енергетиката, според които Народното събрание ще избира членовете на ДКЕВР. Те обаче в още не са минали на второ четене и вероятно времето няма да стигне. С назначаването на Харитонова обаче управляващите в оставка подсиgurяват поне председателското място.

✓ Новите пенсионери намаляха с 18%

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/03/10/2019225_novite_pensioneri_namaliaha_s_18/

Новопенсиониралите се през 2012 г. са намалели с 19.7 хил. души спрямо предходната година. Това са 18% по-малко новоотпуснати пенсии, съобщиха от Националния осигурителен институт (НОИ). Подобна беше и статистиката, която огласиха от института през есента. За първите девет месеца на 2012 г. новопенсиониралите се бяха с 14.6 хил. души по-малко (отново почти 18%) спрямо същия период на 2011 г. Намалението се обяснява с въведените по-високи стаж и възраст за пенсиониране. От началото на годината те нараснаха с 4 месеца, а до 2020 г. ще се увеличават постепенно до 63-годишна възраст и 37 години стаж за жените и съответно 65 и 40 за мъжете.

Малко облекчение за "системата" ...

Общо през 2012 г. са се пенсионирали почти 89.9 хил. души, съобщават от НОИ. Лични пенсии са получили 76.2 хил. българи (около 19 на сто по-малко спрямо броя им през 2011 г.), а наследствени – 13.7 хил. (12.2% по-малко). Новоотпуснатите пенсии за осигурителен стаж и възраст са намалели със 17.5 хил., или почти 30 на сто. Те са били малко над половината от всички пенсионирали се за годината. "Значителното намаление на общия брой на пенсиониращите се за осигурителен стаж и възраст се дължи на увеличението на осигурителния стаж и възраст с по 4 месеца от началото на 2012 г. за всички категории осигурени лица", обясняват от института. Въпреки това обаче средната възраст на пенсионираните през 2012 г. с лични пенсии е 56.2 г. и е намаляла спрямо 2011 г., когато е била 56.9 години.

И още натиск

Голям дял от новоотпуснатите лични пенсии продължават да имат тези за инвалидност. Те са 36% от всички отпуснати за 2012 г., докато през 2011 г. са били 29.6% от тях. От НОИ отбелязват, че както през 2011 г., така и през 2012 г. най-много са новите пенсионери в тази група на възраст от 50 до 59 г. (50.1% за 2012 г.). "Причините за това са както в по-високата заболяемост на населението в по-високите възрастови групи, така и в желанието да се допълва доход (макар и с ниска инвалидна пенсия), продиктувано от несигурността на икономическите условия, особено при по-възрастните заети лица", обясняват от НОИ в своя бюлетин.

Един от дефектите на пенсионната система все пак остават неправомерно получаваните инвалидни пенсии. В свой скорошен актюерски доклад от НОИ предупредиха, че допълнителен натиск върху системата ще продължат да оказват и плащанията за инвалидни пенсии въпреки мерките за тяхното ограничаване. Броят на хората, които получават такива пари, според експертите от института ще се увеличава от общо 366.7 хил. през 2011 г. до 450.7 хил. през 2030 г. Според тях основните причини за ръста ще са по-късното придобиване на право на пенсия и увеличената заболяемост с напредването на възрастта на пенсиониране.

Какво се променя

От началото на тази година беше въведена минимална възраст за пенсиониране на военните - 52 години за младшите чинове и 54 години за старшите. На тази възраст ще могат да се пенсионира и всички "изпълнявали военна служба", които са напуснали системата и след това са работили нещо друго. Условието е да имат натрупан необходимия стаж. Той е 27 години, от които две трети на тези длъжности. Въведено е и изискване за навършена възраст за изпълнявалите военна служба, които са прослужили 15 години на длъжности от летателния състав, парашутистите, екипажите на подводните съдове и водолазния състав. От началото на 2013 г. те придобиват право на пенсия на 42-годишна възраст за младшите чинове и 44-годишна възраст – за старшите, припомнят от НОИ.

От началото на годината за осигурителен стаж ще се зачита и времето на докторантурата за хората, придобили образователна и научна степен "доктор", ако те внесат за своя сметка вноски върху минималния месечен доход за самоосигуряващите се. Освен това в случаите на "закупен стаж" (до 5 години) за хората, на които не им достига изработено време, за да придобият право на пенсия, тя вече ще се отпуска от датата на заявлението и след като са внесени дължимите вноски. Преди промяната пенсиите се даваха от датата на внасянето на осигурителните вноски, която в повечето случаи беше след тази на заявлението, уточняват от НОИ.

От 1 април 2013 г. пенсиите, свързани с трудова дейност, ще бъдат осъвременени, припомнят още от института. Отпуснатите преди 31 декември 2009 г. ще бъдат увеличени с 9.8%, тези между 1 януари и 31 декември 2010 г. – с 8.8%. Пенсиите, които са били отпуснати между 1 януари и 31 декември 2011 г., се повишават с 5.7%, а тези с начална дата от 1 януари до 31 декември 2012 г. – с 2.2%. Новият размер на социалната пенсия за старост ще бъде 110 лв. месечно от 1 април. Максималният размер на получаваните една или повече пенсии, отпуснати до 31 декември 2013 г. без добавките към тях, ще се определя от 1 април всяка година в размер на 35% от максималния осигурителен доход за съответната година. От април 2013 г. максималният осигурителен доход се повишава от 2000 лв. на 2200 лв., а максималната пенсия става 770 лв.

✓ **Канят дама за стола на Дянков**

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2013-03-09&article=443944>

Дама ще седне в креслото на Симеон Дянков като финансов министър в служебния кабинет, научи "Стандарт" от сигурен източник. В коридорите на ведомството усилено се твърди, че за новия господар на бюджета се търси дама. Още вчера се завъртяха две имена за поста. Първото от тях е на Карина Караиванова, която изкара три месеца като заместник на Симеон Дянков. Според колегите ѝ от финансовото министерство Караиванова е дългогодишен експерт от кариерата във ведомството, професионалист и не е политически обвързана. От 22 февруари тя бе върната на длъжност директор на дирекция "Национален фонд". Другото име, което обаче коментират депутати, е на Мария Капон, лидер на Единната народна партия. Тя бе и депутат в 40-то народно събрание. Тогава Капон стана известна с непримиримостта си към някои екстри на депутатите като безотчетните им пари. Капон е завършила икономика, специалност "Продуктов маркетинг", в университета "Лудвиг Максимилиан" в Мюнхен. Специализирала е "Проучване на пазари и панаирен маркетинг" в Германия, Япония и Франция, както и "Експорт-импорт в азиатските страни" в Шри Ланка. Попитана дали ще държи кесията на държавата през следващите два месеца, Капон отговори: "Нямам време за коментари". Така нито отрече, нито потвърди новината.

В коридорите на "Дондуков" 2 се говори, че президентът Росен Плевнелиев се доверява на амбициозни и добре подготвени професионални дами и това не е тайна за никого. Още като министър в регионалното ведомство той се бе обградил от кадърни дами, като голяма част от тях се присъединиха и към екипа му на "Дондуков" 2. Жените да поемат повече професионални и управленски роли, призова и председателят на Българския център на жените в технологиите Саша Безуханова на конференция "Кризата и жените" в Брюксел. Именно Безуханова дълго бе спрягана и като един от най-вероятните избори на държавния глава за служебен премиер. През последните дни според запознати обаче надделява вариантът с поста да се сдобие омбудсманът Константин Пенчев. Последните разговори с него се водят на 4 очи и отговорът му ще стане ясен до понеделник. Пенчев е сред най-консенсусните предложения за временен премиер, които се завъртяха в публичното пространство. Зад кандидатурата му се обединиха протестиращите, партиите и екипът на държавния глава. Премиерът не трябва да идва от политиката или бизнеса, да се ползва с доверие и да е отговорен, описа профила на бъдещия министър-председател и президентът Росен Плевнелиев. Сред другите имена, които се спрягаха за поста, са посланикът ни в Швейцария Меглена Плугчиева, членът на борда на директорите на Световната банка Румяна Кючукова, професор Гарабед Минасян от Икономическия институт на БАН, както и шефът на Газовата и петролна асоциация Андрей Делчев.

✓ **Оставиха на новите решението за заплатите**

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2013-03-11&article=444153>

В бюджета има резерви за увеличаване на минималната работна заплата от 310 лв. на 330 лв., научи "Стандарт" от финансовия министър в оставка Симеон Дянков. Кабинетът "Борисов" смятал от 1 април или 1 май да я вдигне, дори имало подготвено постановление. В бюджета били осигурени и допълнително 47 млн. лв. за откриване на нови 20 000 работни места в националния план за насърчаване на заетостта. По настояване на премиера в оставка Бойко Борисов настоящата власт ще подготви постановленията, но служебното правителство ще реши дали да ги реализира, обясни Дянков. "Защото парите, които биха платили за тези стъпки, няма да могат да отидат за нещо друго. Така че служебният кабинет трябва да прецени какви са му приоритетите. Затова смятаме, че е по-правилно и по-честно ние да им представим нашите анализи, а те да преценят. А не да ги поставяме пред свършен факт, както се случи на нас в началото на мандата", обясни Дянков. Става дума за увеличението на пенсиите, което кабинетът "Станишев" планирало да направи преди изборите. През 2009 г. парите за старост трябваше да скочат с близо 20 на сто и тройната коалиция реши да има увеличение с 10 на сто през април и другите 10 на сто - от 1 юли. Изборите бяха на 5 юли. По повод "приятелския огън", че е презатегнал финансовата примка, Дянков каза, че хазната е в добро състояние, за което ГЕРБ са се борили 4 г.

✓ **Големият проблем са работещите бедни**

http://www.standartnews.com/interviews/golemijat_problem_sa_raboteshtite_bedni-180698.html

Какви са очакванията към служебния кабинет? Какво трябва и може да свърши той? Има ли опасност кризата да се задълбочи? На всички тези въпроси потърсихме отговор от Иван Нейков, бивш министър на труда в правителството на Иван Костов и служебен министър в кабинета на Стефан Софиянски.

- Г-н Нейков, какви са големите рискове пред служебния кабинет?

- Няма да има почивни дни за министрите в този кабинет. Той ще има около 60 дни живот и те трябва да ги минат на един дъх. Като махнем основната задача - провеждането на изборите - с най-големи очаквания ще бъде натоварена социалната сфера. Да му мисли министърът на труда и социалната политика, защото от него ще се иска всичко - работа, доходи, увеличаване на пенсии, нов стандарт на живот. А за 60 дни това няма как да се постигне. Но в същото време не значи, че той трябва да стои със скръстени ръце. Има много неща, които може да се започнат. Първо, да се направи анализ на предложенията на протестиращите. А те са от "Осанна" до "Разпни го". Но покрай многото плява има и хубаво зърно, което трябва да бъде подбрано.

- Кои за вас са добри и реално осъществими искания?

- Има много потенциал в създаването на нов механизъм във формирането на минималната работна заплата. Сега по-скоро липсва механизъм - една сума стои и я увеличаваме, ей така, гледайки в тавана, без да има обвързка между

размера ѝ и труда. Оттук трябва да се тръгне - да се създаде обоснован икономически модел за минималната заплата, защото ние през годините я превърнахме в социална помощ.

- В началото на тази година се появи такъв проект на социалния министър Тотю Младенов, но той не беше харесан от финансовия министър Симеон Дянков.

- Затова пък хората не харесаха финансовия министър накрая. Би могъл този проект да се върне обратно на масата на преговорите и да се започне да се работи по него.

- Той ще доведе ли до вдигането на минималната заплата?

- Целта не е само да бъде вдигната минималната заплата. Целта е много по-голяма - да бъде изработен механизъм, с който да има логика в размера на минималната заплата. Това, което изкара хората на улицата, не е сметката за тока. Това беше последица, беше фитилът. Големият проблем е, че в България расте броят на работещите бедни. Защото у нас няма никаква гаранция, че като имаш работа, няма да си беден и ще можеш да си плащаш сметките. Затова трябва да се тръгне от модел на формиране на минималната заплата, който максимум до две години трябва да доведе дотам, че работещият на минимална работна заплата да може да покрива елементарните си разходи за живот. В момента тази опция я няма.

- Каква трябва да е тази сума, за да може да се покриват елементарните разходи за живот?

- Не бива сега да се започва с цифрата. Иначе се връщаме на същото положение, в което сме сега, т.е. да викаме "Дай ми пари, защото не ми стигат", вместо "Дай ми пари, защото съм ги изработил". Затова говорим за друг модел и не бива сега да се излиза с конкретна цифра.

- Как моделът за определяне на минималното възнаграждение ще се отрази на другите заплати?

- Моделът за формиране на доходите не е само за минималната заплата. Следващата стъпка, която също може да се започне от служебния кабинет, е връзка между цената на труда и квалификацията на работниците. В момента в България няма такава връзка, т.е. хората са демотивирани да се квалифицират. Моделът трябва да е друг: "Аз искам по-висока цена за моя труд, защото имам едва, две, три квалификации." И работодателят, който иска висококвалифициран работник, трябва да знае, че той ще му струва толкова и толкова. Това е бяло петно в политиката по доходите.

- Законодателно ли трябва да се запълни това бяло петно?

- За мен, да. Може и по пазарен път, може и по логиката на доброто управление. Но според мен е необходима и намеса на държавата в изграждането на модела. След това тя ще трябва да се оттегли и да остави работниците и работодателите сами.

Следващата задача на служебния кабинет пак е свързана с доходите. Дефицитът, който натрупа България по отношение на капацитета на работната сила, става опасно голям. Голяма част от работната сила е неконкурентна и от тази гледна точка отново трябва да има подкрепа и намеса от държавата за създаване на всеобхватна, национална система за квалификация на хората. Трябва да се създаде механизъм, с който всеки българин в трудоспособна възраст на 5 години да минава през тази система за поддържане и повишаване на квалификацията. Това трябва да му осигурява по-висока цена на труда. Тази система трябва да бъде устойчиво наложена. Защото непрекъснато расте броят на младите хора, които отпадат от училище и после никой не ги иска на работа. Докато работодателите през цялото време настояват да внасят квалифицирани работници, защото не можели да ги намерят в България. Другият голям проблем е ниският капацитет на работодателите. В огромната си част нашите предприемачи не са готови за тези отговорности. Според статистиката голяма част от фирмите у нас са с по-малко от 10 работници. Кое означава, че в огромната си част днешните работодатели са вчерашни работници. Може да е бил добър работник, но това не означава, че от него става добър работодател и мениджър. И тук е голямата роля на работодателските организации.

- Стъпките, които очертахте, повече звучат като политика за следващите управляващи, а не като задачи на служебния кабинет.

- Да, но може да се сложат добри основи от служебния кабинет, за да се случи това по-нататък. Голямата част от тези неща трябва да бъдат направени от правителството, не от парламента. Големият дефицит е в диалога. Това, че се срещаме с хората, прегръщаме ги и режем лентите, не беше диалог. Те затова излязоха на улицата, защото никой не искаше да ги чуе. Затова служебният социален министър може да си даде сметка, че не може да довърши това, което започва, но трябва да го започне. А пък ако иска да остане и след това като министър в устойчиво правителство, още повече трябва да започне тези големи промени.

- Имате ли опасения, че кризата вместо да се овладее, може да се задълбочи още повече?

- Има риск, ако служебното правителство си каже: "Нямаме време, ние сме за малко, не искайте от нас нищо." Ако така тръгнат, може да се стигне до още по-голяма криза. Но ако имат други намерения и други амбиции, може много неща да се направят.

- Как гледате на левия завой на Бойко Борисов, който обяви, че политиката на ГЕРБ оттук нататък ще бъде насочена към доходите и заетостта?

- Българинът мисли с една част от анатомията си, на която седи. И като седиш на стол на управляващ - приказваш едно. Като седнеш на стола на опозицията, защото явно сегашното правителство вече седи на този стол, почваш да приказваш друго. В продължение на 3 години и половина всички експерти се опитвахме да обясним на правителството, че това, което прави, ще го доведе до ей това положение. Тогава имаше едни бог и той беше Симеон Дянков. Видяхме какво стана. Въобще не вярвам, че тези приказки на Бойко Борисов са израз на политика. За мен това са приказки под влиянието на исканията на протестиращите. Повечето от управляващите, сигурен съм, че си мислят: "Защо не им дадохме някой лев повече отгоре, сега щяха да си стоят вкъщи." Кое е много тъжно, защото проблемът е много по-голям. И не съм сигурен, че въобще е осъзнат този проблем.

- Смятате ли, че промяна на целия политически модел, както искат протестиращите, ще доведе до промяна на живота ни?

- Не смятам, че това е големият проблем на българския работник и работодател, на пазара на труда. Ако ще от 200 депутатите да станат 20 и да ги избираме насред площада очи в очи, от това няма да се промени нито икономиката на България, нито пазарът на труда. Проблемите не са в модела на избирателната система. А в това, че търсим бързи и лесни решения. Ние смятаме, че като имаме пари в бюджета, всичко е ОК. Това ме тревожи. Отново залитаме по послания от типа "Аз знам как да ви оправя". И сме готови пак сега да си дадем на някой месия доверието. За трети път се опитваме така да решим нещата и не става.

Какви са очакванията към служебния кабинет? Какво трябва и може да свърши той? Има ли опасност кризата да се задълбочи? На всички тези въпроси потърсихме отговор от Иван Нейков, бивш министър на труда в правителството на Иван Костов и служебен министър в кабинета на Стефан Софиянски.

- Г-н Нейков, какви са големите рискове пред служебния кабинет?

- Няма да има почивни дни за министрите в този кабинет. Той ще има около 60 дни живот и те трябва да ги минат на един дъх. Като махнем основната задача - провеждането на изборите - с най-големи очаквания ще бъде натоварена социалната сфера. Да му мисли министърът на труда и социалната политика, защото от него ще се иска всичко - работа, доходи, увеличаване на пенсии, нов стандарт на живот. А за 60 дни това няма как да се постигне. Но в същото време не значи, че той трябва да стои със скръстени ръце. Има много неща, които може да се започнат. Първо, да се направи анализ на предложенията на протестиращите. А те са от "Осанна" до "Разпни го". Но покрай многото плява има и хубаво зърно, което трябва да бъде подбрано.

- Кои за вас са добри и реално осъществими искания?

- Има много потенциал в създаването на нов механизъм във формирането на минималната работна заплата. Сега по-скоро липсва механизъм - една сума стои и я увеличаваме, ей така, гледайки в тавана, без да има обвързка между размера ѝ и труда. Оттук трябва да се тръгне - да се създаде обоснован икономически модел за минималната заплата, защото ние през годините я превърнахме в социална помощ.

- В началото на тази година се появи такъв проект на социалния министър Тотю Младенов, но той не беше харесан от финансовия министър Симеон Дянков.

- Затова пък хората не харесаха финансовия министър накрая. Би могъл този проект да се върне обратно на масата на преговорите и да се започне да се работи по него.

- Той ще доведе ли до вдигането на минималната заплата?

- Целта не е само да бъде вдигната минималната заплата. Целта е много по-голяма - да бъде изработен механизъм, с който да има логика в размера на минималната заплата. Това, което изкара хората на улицата, не е сметката за тока. Това беше последица, беше фитилът. Големият проблем е, че в България расте броят на работещите бедни. Защото у нас няма никаква гаранция, че като имаш работа, няма да си беден и ще можеш да си плащаш сметките. Затова трябва да се тръгне от модел на формиране на минималната заплата, който максимум до две години трябва да доведе дотам, че работещият на минимална работна заплата да може да покрива елементарните си разходи за живот. В момента тази опция я няма.

- Каква трябва да е тази сума, за да може да се покриват елементарните разходи за живот?

- Не бива сега да се започва с цифрата. Иначе се връщаме на същото положение, в което сме сега, т.е. да викаме "Дай ми пари, защото не ми стигат", вместо "Дай ми пари, защото съм ги изработил". Затова говорим за друг модел и не бива сега да се излиза с конкретна цифра.

- Как моделът за определяне на минималното възнаграждение ще се отрази на другите заплати?

- Моделът за формиране на доходите не е само за минималната заплата. Следващата стъпка, която също може да се започне от служебния кабинет, е връзка между цената на труда и квалификацията на работниците. В момента в България няма такава връзка, т.е. хората са демотивирани да се квалифицират. Моделът трябва да е друг: "Аз искам по-висока цена за моя труд, защото имам едва, две, три квалификации." И работодателят, който иска висококвалифициран работник, трябва да знае, че той ще му струва толкова и толкова. Това е бяло петно в политиката по доходите.

- Законодателно ли трябва да се запълни това бяло петно?

- За мен, да. Може и по пазарен път, може и по логиката на доброто управление. Но според мен е необходима и намеса на държавата в изграждането на модела. След това тя ще трябва да се оттегли и да остави работниците и работодателите сами.

Следващата задача на служебния кабинет пак е свързана с доходите. Дефицитът, който натрупа България по отношение на капацитета на работната сила, става опасно голям. Голяма част от работната сила е неконкурентна и от тази гледна точка отново трябва да има подкрепа и намеса от държавата за създаване на всеобхватна, национална система за квалификация на хората. Трябва да се създаде механизъм, с който всеки българин в трудоспособна възраст на 5 години да минава през тази система за поддържане и повишаване на квалификацията. Това трябва да му осигурява по-висока цена на труда. Тази система трябва да бъде устойчиво наложена. Защото непрекъснато расте броят на младите хора, които отпадат от училище и после никой не ги иска на работа. Докато работодателите през цялото време настояват да внасят квалифицирани работници, защото не можели да ги намерят в България. Другият голям проблем е ниският капацитет на работодателите. В огромната си част нашите предприемачи не са готови за тези отговорности. Според статистиката голяма част от фирмите у нас са с по-малко от 10 работници. Което означава, че в огромната си част днешните работодатели са довчерашни работници. Може да е бил добър работник, но това не означава, че от него става добър работодател и мениджър. И тук е голямата роля на работодателските организации.

- Стъпките, които очертахте, повече звучат като политика за следващите управляващи, а не като задачи на служебния кабинет.

- Да, но може да се сложат добри основи от служебния кабинет, за да се случи това по-нататък. Голямата част от тези неща трябва да бъдат направени от правителството, не от парламента. Големият дефицит е в диалога. Това, че се срещаме с хората, прегръщаме ги и режем лентите, не беше диалог. Те затова излязоха на улицата, защото никой не искаше да ги чуе. Затова служебният социален министър може да си даде сметка, че не може да довърши това, което започва, но трябва да го започне. А пък ако иска да остане и след това като министър в устойчиво правителство, още повече трябва да започне тези големи промени.

- Имате ли опасения, че кризата вместо да се овладее, може да се задълбочи още повече?

- Има риск, ако служебното правителство си каже: "Нямаме време, ние сме за малко, не искайте от нас нищо." Ако така тръгнат, може да се стигне до още по-голяма криза. Но ако имат други намерения и други амбиции, може много неща да се направят.

- Как гледате на левия завой на Бойко Борисов, който обяви, че политиката на ГЕРБ оттук нататък ще бъде насочена към доходите и заетостта?

- Българинът мисли с една част от анатомията си, на която седи. И като седиш на стол на управляващ - приказваш едно. Като седнеш на стола на опозицията, защото явно сегашното правителство вече седи на този стол, почваш да приказваш друго. В продължение на 3 години и половина всички експерти се опитвахме да обясним на правителството, че това, което прави, ще го доведе до ей това положение. Тогава имаше едни бог и той беше Симеон Дянков.

Видяхме какво стана. Въобще не вярвам, че тези приказки на Бойко Борисов са израз на политика. За мен това са приказки под влиянието на исканията на протестиращите. Повечето от управляващите, сигурен съм, че си мислят: "Защо не им дадохме някой лев повече отгоре, сега щяха да си стоят вкъщи." Което е много тъжно, защото проблемът е много по-голям. И не съм сигурен, че въобще е осъзнат този проблем.

- Смятате ли, че промяна на целия политически модел, както искат протестиращите, ще доведе до промяна на живота ни?

- Не смятам, че това е големият проблем на българския работник и работодател, на пазара на труда. Ако ще от 200 депутатите да станат 20 и да ги избираме насред площада очи в очи, от това няма да се промени нито икономиката на България, нито пазарът на труда. Проблемите не са в модела на избирателната система. А в това, че търсим бързи и лесни решения. Ние смятаме, че като имаме пари в бюджета, всичко е ОК. Това ме тревожи. Отново залитаме по послания от типа "Аз знам как да ви оправя". И сме готови пак сега да си дадем на някой месия доверието. За трети път се опитваме така да решим нещата и не става.

[Вестник Труд](#)

✓ Кристалина Георгиева: България да вземе заем за по-високи пенсии

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1829605>

България да вземе заем, за да увеличи най-ниските пенсии и доходите на най-бедните семейства с малки деца, предлага еврокомисарят от България Кристалина Георгиева. Това стана ясно от нейно изказване вчера пред Дарик радио. Според Георгиева е разумно вдигането на доходите на най-бедните, като трябва да се прецени дали това да стане с разместване на разходи в бюджета, или чрез тегленето на заем.

След оставката на правителството водещи представители на управляващите, начело с премиера Бойко Борисов и председателя на парламента Цеца Цачева, започнаха да говорят, че прекаленото затягане на коланите е било грешка и че в ГЕРБ са се "престарали с финансовата стабилност".

Към подобен извод вчера се присъедини и Кристалина Георгиева. "България действително малко пренави пружината на финансовата дисциплина", каза еврокомисарят. Според нея два въпроса у нас са останали нерешени - вниманието към социално най-слабите и подпомагането на малкия и средния бизнес.

Георгиева обясни, че според икономистите България може да увеличи външния си дълг от сегашните около 15% на 40% от БВП, без да подкопае финансовата си стабилност. Тя допусна, че България може да изтегли заем, например в рамките на 1 млрд. лв., макар според нея да е много важно за какво и от кого се взема кредитът.

"Винаги се притеснявам, когато се взема заем за потребителски цели. По-добре е да се вземе заем, за да се стимулира растежът", каза Георгиева. Тя посочи, че евентуален кредит от 1 млрд. лв. например би било добре да отиде за саниране на жилищата. Така ще се създадат работни места, ще се намалят сметките за енергия на хората и ще се увеличи цената на жилищата им.

Георгиева обясни още, че в ЕС няма политическа готовност за присъединяването на България и Румъния към Шенген. "На фона на приоритетите, които стоят пред страната ни, това не е най-важната тема", смята еврокомисарката.

✓ Инфлацията подяжда втората пенсия

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1831051>

Инфлацията продължава да топи покупателната способност на парите за пенсия в частните фондове.

Въпреки реструктурирането на инвестициите и добрата 2012 г. дружествата все още не могат да преодолеят драматичния срив в резултатите си под влияние на световната финансова и икономическа криза и да постигнат доходност, която да надхвърля поскъпването на стоките и услугите в по-дългосрочен план.

38,56% е била средната номинална доходност на универсалните схеми от началото на юли 2004 г., когато е първото отчитане на натрупаните средства, до края на 31 декември 2012 г., показва справка на Комисията за финансов надзор (КФН), направена за "Труд".

Това са фондовете, в които родените след 1959 г. задължително се осигуряват за втора пенсия. За същия период от 8,5 години калкулаторът на инфлацията на НСИ отчита, че потребителските цени са скочили с 58,7%.

1/5 от заплатата

Според експертите обаче дългосрочният хоризонт на осигуряването ще компенсира временни спадове като този от кризисната 2008 г., когато доходността беше под минус 20%. От КФН изчисляват, че ако фондовете запазят сегашната си доходност, биха могли да донесат на мъжете допълнителна пенсия, равна на 23% от нетната им средна заплата към момента на пенсиониране.

Условието това да се случи, е човек да се осигурява 40 години върху средния осигурителен доход за страната, който в момента е около 660 лв. За жените при същите условия втората пенсия ще е по-скромна - 17,5% от нетната заплата, тъй като се пенсионира с 2 години по-рано.

Глътка оптимизъм

Известен оптимизъм дават добрите резултати за 2012 г., когато всички дружества постигнаха доходност над инфлацията. При универсалните фондове тя е била 7,47%, при професионалните, в които се осигуряват работещите тежък труд - 7,08%, а при доброволните - 8,05%, показват данните на финансовия надзор.

За сравнение данните на БНБ показват, че средната лихва на банковите депозити за 2012 г. е била 5,3%. През м.г. сред универсалните схеми най-висока доходност е постигнал фонд "Съгласие" (10,45%), а най-ниска - фонд "Топлина" (5,17%). Към края на 2012 г. за втора пенсия се осигуряват 3,239 млн. души. Средната натрупана сума е 1384 лв. на човек. Това обаче не дава ясна представа за състоянието на индивидуалните партии на осигурените, защото се формира както от данните за хора, на които им остават десетина години до пенсия, така и от младежи с едномесечен стаж.

Частните пенсионни дружества оценяват 2012 г. като добра. "Средната доходност, която постигнахме за 2012 год. е около 7%. При инфлация под 3% за същия период може да се каже, че резултатът е задоволителен", коментира пред "Труд" Даниела Петкова, председател на УС на пенсионно осигурителната компания "Доверие".

С крачка пред инфлацията

"Доходността на пенсионните фондове никак не е лоша и изпреварва останалите алтернативи за инвестиране на свободния финансов ресурс с изключение на високорисковите инструменти", каза София Христова, изпълнителен директор на пенсионното дружество "Алианц България".

"Високата доходност се дължи не само на успокояването на пазарите. След 2008 г. чувствително реструктурирахме инвестиционните си портфейли. Научихме добре уроците, които ни даде финансовата криза. Затова в момента успяваме да тушираме колебанията и да предпазим портфейлите от сериозни удари", каза София Христова.

Мнението на специалистите е, че през 2013 г. доходността ще се запази като миналогодишната. Сред причините за това Даниела Петкова посочи, че "основните лихвени проценти и доходностите по облигациите и в България, и извън страната, са на своя исторически минимум".

"Продължава тенденцията за намаляване на лихвите по депозитите. Капиталовите пазари в момента се чувстват сравнително комфортно поради вливането на огромна ликвидност на централните банки, но от друга страна все още не са решени проблемите с осигуряване на устойчив и по-съществен икономически растеж.

Ако към всичко това добавим и политическата криза в България, не очаквам през 2013 г. доходността да бъде по-висока от тази за 2012 г.", коментира Петкова.

Подобно е мнението и на София Христова. "Глобалната информация от чуждите пазари не ни дава основания да считаме, че ще има дълбоки сътресения.

Напротив - смятам, че доходността през 2013 г. ще е положителна, и то в рамките на миналогодишната - между 6 и 8%", прогнозира изпълнителният директор на ПОД "Алианц България".

20 лева такса, за да смените фонда

Почти два пъти по-малко българи са сменили частния си пенсионен фонд през 2012 г. спрямо година по-рано. В същото време в началото на кариерата си все по-малко младежи избират сами къде да се осигуряват за втора пенсия и вноските им се разпределят служебно от комисия към НАП. Това показва статистиката на Комисията за финансов надзор (КФН).

Миналата година 96 096 българи са решили да изберат друга компания, която да управлява парите им, натрупани в универсален, професионален или доброволен фонд. През 2011 г. броят им е надхвърлял 188 хиляди души. Основната причина за спада е нормативната промяна, според която от 2012 г. желаещите да прехвърлят средствата си в друго дружество вече трябва да платят от джоба си таксата от 20 лв., категорични са експертите в бранша.

Освен това според новите правила е необходимо подписът на работещия да е нотариално заверен, което оскъпява процедурата. До края на 2011 г. парите се удържаха от индивидуалната партия на осигурения и той често не разбираше, че е сменил пенсионния си фонд. Това обаче създаваше възможности за "крадене" на клиенти между фондовете.

Статистиката на финансовия надзор показва, че прехвърлянията на средства са най-много в универсалните фондове, в които задължително за втора пенсия се осигуряват родените след края на 1959 г.

Средната прехвърлена сума от един човек се е увеличила до 1697 лв., което е с над 518 лв. повече спрямо 2011 г. Това означава, че през м.г. решение за смяна на пенсионната си компания са вземали предимно хора с по-дълъг стаж или такива, които се осигуряват върху по-висок доход.

Логично двойният спад на прехвърлянията е довел до намаляване на парите, преминали от една пенсионна компания в друга. През 2012 г. общата сума е била 163 млн. лв. - с 59,2 млн. лв., или с 26,6%, по-малко спрямо 2011 г.

При прехвърлянето най-много клиенти (18 260) е привлякъл универсалният фонд на пенсионното дружество "Доверие", което е с най-голям пазарен дял. В същото време обаче 25 471 души са изтеглили партидите си от него. Заради това разликата между привлечените и изтеглените средства от компанията е отрицателна.

На минус са и универсалните фондове на дружествата "Съгласие", "Алианц" и "Бъдеще". Положителни са балансите на "ДСК-Родина", ЦКБ-Сила", Ай Ен Джи, Пенсионно-осигурителен институт и "Топлина".

Вашите права

До три месеца след подписването на първия трудов договор работещият трябва да избере универсален пенсионен фонд. Работещите тежък труд (първа и втора категория) миньори, летци, химици с право на ранно пенсиониране трябва да изберат и професионален фонд.

Ако осигуреният не направи личен избор на фонд, комисия към НАП разпределя хората служебно между 9-те частни пенсионни дружества у нас. В този случай най-голям дял се пада на фондовете с най-висока доходност и най-много клиенти.

През първите 2 години не може да сменяте компанията. След това може да го правите, но само веднъж годишно.

[Вестник Сега](#)

✓ Европарите намаляват безработицата с над 30%

<http://www.segabg.com/article.php?id=640163>

Безработицата у нас би била много по-висока - с над 33%, ако не са субсидираните работни места с евросредства и от бюджета. Това се разбра от отговорите на социалния министър Тотю Младенов на депутатски питания на Емилия Масларова и Драгомир Стойнев от БСП. Вместо да отговори по същество какви мерки се предприемат за ускоряване при усвояване на парите по оперативната програма "Развитие на човешките ресурси", което е пряко свързано с бързината на разплащанията към бизнеса, министър Младенов се похвали, че благодарение на парите от Европа и бюджета е осигурена заетост на над 120 000 души към момента.

По подобни схеми обаче се субсидират временни работни места, а бизнесът отдавна се оплаква, че те са предимно за нискоквалифицирани хора, произвеждат продукция с ниска добавена стойност и не помагат нито за стабилизирането на пазара на труда, нито за повишаване на производителността му. Масларова пък напомни, че възнагражденията на назначените по схемите се плащат първо от работодателите и след това средствата им се възстановяват, но заради големи забавяния на плащанията бизнесът се отказва в бъдеще да участва в проекти.

Сигналите за забавяния с по над 4-6 месеца на плащанията по оперативната програма, основно в областта на заетостта, където парите се управляват от Агенцията по заетостта, са постоянни. По традиция от агенцията отричат да има проблем и се оправдават с нередности в документите на бенифициентите.

-----СМЕТКИ

Тотю Младенов за пореден път отчете колко много е направило правителството на ГЕРБ за хората в условията на криза, докато тройната коалиция им е дала в пъти по-малко при голям икономически растеж. Той обяви, че за хората с увреждания например в условията на растеж предишното правителство е осигурило 10 000-12 000 асистиенти, докато на ГЕРБ в стагнация благодарение на бюджета и европарите - над 18 000. Драгомир Стойнев припомни, че за да има повече асистиенти, работното им време бе намалено. Сега те са на до 6 часа вместо на пълен работен ден. Емилия Масларова пък обяви, че предишното правителство е разкрило 90 000 работни места с 200 млн. лв., а сегашното 120 000, но с близо милиард от бюджета на програмата.